

UBÓJ NA UŻYTEK WŁASNY

PODSTAWA PRAWNA

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny z dnia 21 października 2010 r. (t. j. Dz. U. Nr 2016, poz. 885)

- Ubój zwierząt gospodarskich na użytek własny może mieć miejsce na terenie gospodarstwa, w którym zwierzęta były utrzymywane lub w gospodarstwie innym niż gospodarstwo, w którym zwierzęta były utrzymywane i dotyczy zwierząt z gatunków: bydło (cielęta w wieku do szóstego miesiąca życia), owce, kozy i świnie.
- Ubój zwierząt gospodarskich na użytek własny charakteryzuje się tym, że mięso pozyskane od zwierząt w wyniku takiego uboju, może być wykorzystane wyłącznie na użytek własny, tj. nie może podlegać sprzedaży ani innym formom wprowadzenia do obrotu (odstąpienie, przekazanie na imprezy okolicznościowe itp.).
- Pozyskiwanie mięsa na użytek własny dotyczy również odstrzału zwierząt łownych (przez uprawnionego myśliwego, tylko na użytek tego myśliwego)
- Należy również pamiętać, że działalność polegająca na uboju zwierząt gospodarskich pochodzących z innych gospodarstw podlega rejestracji w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Żaganiu.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZWIERZĄT, Z KTÓRYCH POZYSKUJE SIĘ MIĘSO:

- muszą być zdrowe;
- muszą pochodzić z gospodarstwa lub obszaru niepodlegającego ograniczeniom, nakazom lub zakazom,
- mogą zostać poddane ubojowi po upływie okresu karencji zastosowanych leków.

Przy uboju zwierząt na terenie gospodarstwa powinny być spełnione wymagania określone w przepisach o ochronie zwierząt i w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, a także w przepisach o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych.

UBÓJ GOSPODARCZY BYDŁA ,OWIEC I KÓZ

I.ZGŁOSZENIE

- Zgodnie z krajowymi przepisami, co najmniej na 24 godziny przed dokonaniem uboju zwierząt w gospodarstwie, posiadacz zwierzęcia (gdy ubój jest prowadzony w gospodarstwie, w którym zwierzę jest utrzymywane) lub prowadzący gospodarstwo (gdy ubój jest prowadzony w innym gospodarstwie niż gospodarstwo, w którym zwierzę jest utrzymywane) obowiązany jest poinformować Powiatowego Lekarza Weterynarii właściwego ze względu na miejsce planowanego uboju o zamiarze przeprowadzenia uboju.

- **Sposób powiadomienia:** osobiście,

Załącznik 1: Wzór powiadomienia do Powiatowego Lekarza Weterynarii (bydło, owce, kozy)

- Zgłoszenie tego faktu do biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie 7 dni od daty zdarzenia na stosownym formularzu,
- dokonanie zwrotu paszportu zwierzęcia z uboju w gospodarstwie do biura powiatowego w przypadku bydła,
- odnotowanie uboju w prowadzonej księdze rejestracji stada dla danego gatunku w terminie 7 dni od zaistnienia zdarzenia.

II. ZAGOSPODAROWANIE MATERIAŁU SZCZEGÓLNEGO RYZYKA- SRM

- Podczas uboju domowego zwierząt powstają odpady, tzw. uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi. Obowiązujące przepisy prawa grupują je w trzech kategoriach, ze względu na ryzyko wystąpienia lub przenoszenia chorób zakaźnych, określanych jako gąbczaste encefalopatie zwierząt (w tym BSE). Bezwzględny obowiązek utylizacji dotyczy tzw. „materiału szczególnego ryzyka” (SRM), który należy przekazać uprawnionemu odbiorcy.

WYKAZ SRM OD CIELĄT DO 6 MIESIĄCA ŻYCIA

migdalki

jelita od dwunastnicy do odbytnicy

krzeka

stałe odpady powstające przy uboju i obróbce poubojowej mające kontakt z SRM

WYKAZ SRM OD OWIEC I KÓZ

W każdym wieku

śledziona

jelito kręte (biodrowe)

stałe odpady powstające przy uboju i obróbce poubojowej mające kontakt z SRM

Powyżej 12 miesięcy życia lub mające wyrżnięty z dźiąsła stały siekacz

migdalki

rdzeń kręgowy

czaszka łącznie z mózgiem i gałkami ocznymi

stałe odpady powstające przy uboju i obróbce poubojowej mające kontakt z SRM

UWAGA:

owce i kozy w wieku powyżej 18 m-cy, które są ubijane w gospodarstwie w celu pozyskania mięsa na użytek własny należy pobierać próbki do badań w kierunku TSE (pasażowalne encefalopatie gąbczaste), a tusza i wszystkie elementy powinny zostać zabezpieczone do czasu uzyskania wyniku badania w kierunku TSE.

UBÓJ GOSPODARCZY ŚWIŃ

I. ZGŁOSZENIE

- Zgodnie z krajowymi przepisami, co najmniej na 24 godziny przed dokonaniem uboju zwierząt w gospodarstwie, posiadacz zwierzęcia (gdy ubój jest prowadzony w gospodarstwie, w którym zwierzę jest utrzymywane) lub prowadzący gospodarstwo (gdy ubój jest prowadzony w innym gospodarstwie niż gospodarstwo, w którym zwierzę jest utrzymywane) obowiązany jest poinformować powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce planowanego uboju o zamiarze przeprowadzenia uboju.

Sposób powiadomienia: telefonicznie lub osobiście

Załącznik 1: Wzór powiadomienia do Powiatowego Lekarza Weterynarii (trzoda chlewna)

- Zgłoszenie tego faktu do biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie 7 dni od daty zdarzenia na stosownym formularzu,
- Dokonanie zwrotu paszportu zwierzęcia z uboju w gospodarstwie do biura powiatowego w przypadku bydła odnotowanie uboju w prowadzonej księdze rejestracji stada dla danego gatunku w terminie 7 dni od zaistnienia zdarzenia.

II. BADANIE W KIERUNKU WŁOŚNI – OBOWIĄZKOWO !!!

- badanie wykonuje urzędowy lekarz weterynarii,
- próbki mięsa do badania na obecność włośni pobiera i dostarcza do urzędowego lekarza weterynarii posiadacz mięsa,
- badanie wykonywane jest na koszt właściciela

Próbki powinny być dostarczone do urzędowego lekarza weterynarii:

- niezwłocznie po dokonaniu uboju, nie później niż 24 godziny od terminu uboju zwierzęcia, z którego tuszy próbki zostały pobrane,
- niezwłocznie po dokonaniu odstrzału, nie później niż 48 godzin od dokonania odstrzału,

Próbki powinny być przechowywane i transportowane w warunkach zapobiegających rozkładowi gnilnemu mięsa, przy czym próbki nie mogą być mrożone.

Dostarczający próbki powinien poinformować urzędowego lekarza weterynarii o:

- wieku zwierzęcia;
- miejscu pochodzenia zwierzęcia;
- części zwierzęcia, z której zostały pobrane próbki do badania.

SPOSÓB POBIERANIA PRÓBEK MIĘSA:

U świń domowych:

- 1) pobiera się kilka próbek mięsa, każda wielkości orzecha laskowego, z mięśni obu filarów przepony w przejściu do części ścięgniastej;
- 2) łączna masa pobranych próbek nie powinna być mniejsza niż 50 g

U dzików:

- 1) pobiera się sześć próbek mięsa, każda wielkości orzecha laskowego, po jednej próbce z:

- a) mięśni każdego filaru przepony w przejściu do części ścięgniastej,
- b) mięśni żuchwowych,
- c) mięśni przedramienia,
- d) mięśni międzyżebrowych,
- e) mięśni języka;

- 2) jeżeli nie można pobrać próbek z niektórych mięśni określonych w pkt 1, wówczas pobiera się cztery próbki mięsa z mięśni, które są dostępne;

U nutrii:

- 1) pobiera się dwie próbki mięsa, każda wielkości orzecha laskowego, z mięśni obu filarów przepony w przejściu do części ścięgniastej albo

- 2) pobiera się jedną próbkę mięsa wielkości dwóch orzechów laskowych z mięśnia jednego filaru przepony - w przypadku gdy drugi filar przepony jest niedostępny, albo

- 3) pobiera się dwie próbki mięsa każda wielkości orzecha laskowego z części żebrowej lub mostkowej przepony - w przypadku braku mięśni obu filarów przepony, albo

- 4) pobiera się dwie próbki mięsa, każda wielkości orzecha laskowego, z:

a) mięśni języka,

b) mięśni żuchwowych lub międzyżebrowych - w przypadku braku mięśni przepony.

SANKCJE KARNE wynikające z nieprzestrzegania wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny z dnia 21 października 2010 r. (Dz. U. 2016, poz. 885): Zgodnie z §1, pkt. 39 rozporządzenia MRiRW z dnia 14 czerwca 2017r. w sprawie wysokości kar pieniężnych za naruszenie przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego wysokość kary pieniężnej (Dz. U. 2017, poz. 1182) za niespełnienie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa na użytek własny wynosi od 100 zł do 2000 zł.

**URZĘDOWI LEKARZE WETERYNARII WYZNACZENI DOPRZEPROWADZENIA
BADANIA PRÓBEK MIĘSA W KIERUNKU WŁOŚNI NA TERENIE POWIATU
ŻAGAŃSKIEGO:**

Metoda kompresorowa

Lp.	Imię i nazwisko	Adres miejsca wykonywania badania	Dane kontaktowe (telefon, e-mail)
1	Natalia Kolanko -Plis	Gabinet Weterynaryjny Czyżówek 3 68-120 Iłowa	691 877 951 natalia.kolanko.vet@gmail.com
2	Roman Chudy	Gabinet Weterynaryjny Rejów 30 67-124 Nowe Miasteczko	605 062 795 roman.chudy@o2.pl

Metoda wytrawiania

Lp.	Imię i nazwisko	Adres miejsca wykonywania badania	Dane kontaktowe (telefon, e-mail)
1	Monika Świca-Zielonka, Agata Bobrowska	Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Żaganiu ul. Szprotawska 30B 68-100 Żagań	068 367 10 99 zagan.piw@wet.zgora.pl

Mięso świń i nutrii poddanych ubojowi oraz mięso dzików odstrzelonych nie może zostać pożyte ani przetworzone przed uzyskaniem zaświadczenia o przeprowadzeniu badania próbek mięsa

Załącznik nr 1

**Powiadomienie o zamiarze przeprowadzenia uboju na terenie gospodarstwa
/ cieląt do szóstego miesiąca życia, owiec lub kóz /* część I, II, III
/ innych zwierząt gospodarskich /* część I, III
w celu produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny**

I. Informacja o zamiarze przeprowadzenia uboju

.....
Imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres posiadacza zwierzęcia:

.....
Imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres podmiotu prowadzącego gospodarstwo:¹⁾

.....
Gatunek zwierząt poddawanych ubojowi:

.....
Liczba zwierząt poddawanych ubojowi:

.....
Numer identyfikacyjny zwierzęcia lub zwierząt poddawanych ubojowi:²⁾

.....
Miejsce uboju:

.....
Termin uboju:

.....
Imię i nazwisko oraz adres osoby uprawnionej do przeprowadzenia uboju:

.....
Inne dane, w tym numer telefonu, przekazującego powiadomienie:

II. Oświadczenie o zagospodarowaniu materiału szczególnego ryzyka

Oświadczam, że pokryję koszty zagospodarowania materiału szczególnego ryzyka dokonanego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającym zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych pasażowalnych gąbczastych encefalopatii (Dz. Urz. WE L 147 z 31.05.2001, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289, z późn. zm.) i rozporządzeniem (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 273 z 10.10.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 37, str. 92, z późn. zm.).

III. Informacja o zgłoszeniu mięsa do badania poubojowego

Zgłaszam do badania poubojowego mięso pozyskane / nie zgłaszam do badania poubojowego mięsa pozyskanego³⁾ ze zwierząt poddanych ubojowi w celu produkcji mięsa na użytek własny.

.....
(data i podpis)

¹⁾ Dotyczy uboju zwierząt w gospodarstwie innym niż gospodarstwo, w którym zwierzęta były utrzymywane.

²⁾ Dotyczy cieląt do szóstego miesiąca życia, owiec i kóz, jeżeli z przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt wynika obowiązek oznakowania zwierzęcia, w przypadku świń numer siedziby stada

³⁾ Niepotrzebne skreślić.